

NEMOJANSKÝ

Z P R A V O D A J

ročník III/ číslo 1

WWW.NEMOJANY.CZ

OÚ informuje

Děje se v obci

Od vydání posledního čísla NZ v roce 2015 proběhly následující akce:

a) již ukončené a realizované:

- vytvoření a právní posouzení Smlouvy o odvádění odpadních vod
- zpracování účetní závěrky za rok 2015 a její odeslání na JmK
- provedení fyzické inventarizace majetku obce
- periodická kontrola z Krajského úřadu JmK na úseku matrik, užívání a změny jména a příjmení a na úseku vidimace a legalizace – s výsledkem „bez závad“ a bez doporučení
- zpracování nového Kanalizačního řádu a jeho předání na Vodoprávní úřad ke schválení
- mimořádná kontrola z Krajské hygienické stanice k výkonu státního zdravotního dozoru v oblasti ochrany veřejného zdraví, kategorizace prací a zajištění pracovnělékařské péče o pracovníky obce – s výsledkem „bez závad“ a bez doporučení
- úpravy místních komunikací u nádraží a v Brance směrem Chobot navením šterku pro zlepšení pohybu chodců a průjezdů vozidel
- provedení dvou kontrolních dnů na ČOV – kontrola funkčnosti technologického procesu čištění, seznámení s výsledky laboratorních rozborů, řešení problematiky ucpávání čerpadel na ČS1 díky nekázni občanů a pouštění zakázaných materiálů do kanalizace

- úplné vyčerpání ČS1 a odvoz kalů – opatření ke zlepšení chodu čerpadel
- řešení následků úniku vody a jejího rozlití v celém prvním podlaží školy vlivem prasknutí přívodního potrubí
- uzavření dohod o provedení práce na zimní údržbu, opravy osvětlení a elektroinstalace v obci, odborný dozor na provoz ČOV a odebrání vzorků
- zpracování návrhu rozpočtu obce na rok 2016 – bude zaměřen na provoz ČOV po provedení kolaudace, úpravy místních komunikací po provedené kanalizaci, dokončení rozpracovaných akcí z minulých let (chodník do Krchůvky, osvětlení ulice K Horce, autobusová zastávka), nové zabezpečení budovy školy a výměna kuchyňské linky včetně nevyhovujících spotřebičů, oprava rozvodů kabelové televize, dořešení vedení kanalizačních stok na soukromých pozemcích, zpracování projektů na nové akce (oprava budovy školy, oprava domu č. p. 94, v případě dořešení převodu pozemků i sportovní a dětské hřiště), dovybavení obce potřebným ručním i strojním nářadím pro zajištění drobných oprav a běžné údržby obecního majetku, běžný chod obce
- podání žádosti o dotaci na rozvoj obecní knihovny
- vítání pěti nových občánků Nemojan – viz samostatný článek

b) právě probíhající:

- zpracování podkladů pro uzavření nového komplexního pojištění obce a oslovení pojišťoven pro zaslání nabídek – především z důvodu pojištění nových investic, připojištění budovy školy a pokrytí dosud nepojištěných rizik
- podání žádosti o provozování kanalizace a ČOV na Odbor životního prostředí JmK
- jednání s vedoucím oblastní správy SÚS JmK Vyškov o realizaci opravy komunikace k nádraží – celý levý pás + spodní zatáčka k nádražní budově
- hledání možných řešení zásobování obyvatel obce potravinami po uzavření prodejny potravin – viz samostatný článek
- provádění průběžné zimní údržby obce dle klimatických podmínek

c) připravované:

- podepisování smluv o odvádění odpadních vod s vlastníky nemovitostí
- zasedání zastupitelstva obce, schválení rozpočtu obce na rok 2016
- schválení záměru pořízení nového Územního plánu Nemojany – viz samostatný článek
- kompletní výměna vodovodního řádu od křižovatky na Račice po odbočku na Kopaniny v letošním roce

Miloš Němec

Zpracování nového územního plánu Nemojany

Stávající Územní plán Nemojany (ÚP) byl vydán 11. 10. 2006 a s následnými změnami č. 1 (27. 4. 2011) a č. 2 (3. 1. 2013) je platný dosud. Vzhledem k tomu, že evidujeme několik žádostí o změnu ÚP ze strany majitelů pozemků a s ohledem na povinnost zpracovat nový ÚP nejpozději v roce 2020, rozhodli zastupitelé o tom, že nebudeme žádat o změnu č. 3, ale bude zahájen proces zpracování nového ÚP. Důvody jsou dva:

- a) úspora finančních prostředků – realizace změny č. 3 by trvala minimálně 1 rok a je finančně poměrně náročná. Pokud by vešla v platnost v roce 2017, budeme v roce 2019 ze zákona nuceni zahájit zpracování nového ÚP;
- b) možnost čerpání dotací na zpracování ÚP – tyto dotace jsou v letošním roce poskytovány Minister-

stvem pro místní rozvoj ve výši až 80 % uznatelných nákladů, max. však 400 000 Kč. Je předpoklad, že budou poskytovány i v příštím roce a budeme je tedy moci využít. Rovněž je pravděpodobné, že s rostoucím množstvím podaných žádostí v následujících letech se výše dotace bude snižovat.

Doba pro celý proces tvorby ÚP od schválení záměru zastupitelstvem až po schválení nového ÚP a jeho vejítí v platnost je z velké části daná legislativou a je asi 18 měsíců. Cena se odvíjí od velikosti obce a množství zpracováváných změn. V této chvíli ji odhadujeme na cca 400 000 Kč.

Abychom nemuseli realizovat v krátké době po vydání nového ÚP jeho změny, žádáme všechny vlastníky pozemků

v katastru obce Nemojany o zaslání žádostí o provedení změn – nejpozději do 31. března 2016. Tyto žádosti budou přiloženy jako přílohy k rozhodnutí zastupitelstva o tvorbě nového ÚP. Na jejich základě bude zpracováno Odborem územního plánování a rozvoje MěÚ Vyškov zadání, podle něž vybraný projektant zpracuje nový ÚP.

Nejzazším termínem pro požádání o změnu je termín těsně před dokončením nového ÚP projektantem a jeho předložením ke kontrole zadavateli – což předpokládáme nejpozději koncem roku 2016. Poté začíná legislativní schvalovací proces a zpracování dalších změn již nebudeme připouštět. Upozorňujeme, že do konce stávajícího volebního období nebude řešena žádná další změna ÚP.

Miloš Němec

Informace ke kanalizaci

Kanalizace je provozována stále ve zkušebním provozu, probíhají pravidelné odběry vzorků a jejich vyhodnocení, proběhly dva kontrolní dny na ČOV. Pracovníci obce pravidelně dohlíží na provozní ukazatele a provádí běžnou i mimořádnou údržbu obou čerpacích stanic a ČOV. I přes drobné zlepšení kázně připojených obyvatel se v kanalizaci stále objevují látky, které je zakázáno vypouštět. Tyto látky budou zmíněny i ve Smlouvě o odvádění odpadních vod, která byla zpracována, posouzena právníky a je připravena k podpisu. Smlouva samozřejmě řeší i případné sankce za zakázané vypouštění.

Dalším zjištěním vyplývajícím z analýzy nasbíraných provozních dat je výrazné zvyšování nátokového množství odpadních vod při deštivém počasí. Toto jednoznačně ukazuje na nedovolené připojení dešťových vod na splaškovou kanalizaci u některých našich spoluobčanů. I tyto hodnoty budou sledovány, a pokud se situace nezlepší, budou ze strany obce jako provozovatele kanalizace přijata kontrolní opatření pro zjištění důvodů více než dvojnásobných průtoků kanalizací v době dešťových srážek.

Stále probíhá reklamační řízení vůči zhotoviteli stavby. Jsou připravovány realizace oprav reklamovaných závad, které zhotovitel uznal jako oprávněné. Jde především o opravy povrchů propadlých krajských komunikací, chodníků a soukromých pozemků, přes které jsou vedeny kanalizační stoky. Tyto práce proběhnou do 30. dubna a je naší snahou spojit je s opravou druhé poloviny komunikace k nádraží.

Vzhledem k příznivému počasí je možné realizovat soukromé části přípojek dosud nepřipojených nemovitostí. Připomínám termín zahájení kolaudačního rozhodnutí – 11. 5. 2016. Do tohoto data by měly být připojeny všechny domácnosti,

kterým byla zhotovena část přípojky na obecním pozemku. Po ukončení kolaudačního řízení a vydání rozhodnutí k provozování celého díla může obec od nepřipojených domácností požadovat doložení způsobu likvidace odpadních vod.

Termín podpisu Smlouvy o odvádění odpadních vod s majiteli nemovitostí bude oznámen běžným způsobem – rozhlasem, na vývěsce OÚ a na webových stránkách obce. Jsme připraveni při hromadných podpisech vysvětlit občanům vše, co jim nebude zcela jasné nebo co budou chtít zjistit. Přílohou smlouvy je prokázání vlastnictví nemovitosti. Pokud nebude mít vlastník oficiální výpis z katastru nemovitostí, bude vytištěna verze dostupná na internetu a přiložena ke smlouvě. Smlouvu může podepsat pouze vlastník nemovitosti. Ve smlouvě jsou i odkazy na Kanalizační řád obce Nemojany, který je zpracován a je dostupný na webových stránkách obce.

Způsob výpočtu stočného si majitelé vyberou ve smlouvě z 5 možných variant odběru pitné vody. Cena stočného pro rok 2016 je vyvěšena na Úřední desce a činí 36,52 Kč za 1 m³ odvedené splaškové vody. Stočné bude placeno 2× ročně v měsících květnu a listopadu a bude navázáno na odečty vodoměrů společnosti VaK Vyškov. Všichni majitelé nemovitostí obdrží fakturu, kterou bude možné uhradit hotově na obecním úřadě nebo bankovním převodem na nově zřízený účet obce. Stočné bude placeno zpětně za předchozí půlroční fakturační období. Skutečné odběry pitné vody bude obec získávat od společnosti VaK Vyškov.

Majitelům již připojených domácností bude stočné podle nové ceny fakturováno od 1. 1. 2016, splaškové vody odvedené od termínu připojení do 31. 12. 2015 nebudou zpoplatněny.

Majitelům, kteří se připojí do 11. 5. 2016, bude stočné podle nové ceny fakturováno od 1. 7. 2016, přičemž splaškové vody vypuštěné v období od 1. 1. 2016 do termínu odečtu vodoměrů VaK Vyškov budou zpoplatněny stejně jako dosud. Splaškové vody vypuštěné od doby odečtu vodoměrů do 30. 6. 2016 nebudou zpoplatněny.

Majitelům později připojených domácností bude stočné podle nové ceny fakturováno ode dne připojení. Veškeré splaškové vody vypuštěné před tímto termínem budou zpoplatněny stejně jako dosud.

Odpuštěním části stočného u domácností připojených do 11. 5. 2016 chce obec zohlednit zodpovědné majitele, kteří se připojili v termínech daných projektem a umožnili bezproblémové zahájení zkušebního provozu v srpnu loňského roku.

Rovněž si dovoluji na tomto místě upozornit všechny obyvatele Nemojan, že výjimka na přímé vypouštění splaškových vod „starou“ kanalizací přímo do Rakovce končí ke konci roku 2016 a nebude Vodoprávním úřadem obnovena. Jakékoli zjištění nedovoleného vypouštění bude posuzováno podle platné legislativy a případné pokuty za znečišťování vodního zdroje (Rakovce) na základě výsledků laboratorních rozborů odebraných vzorků budou vymáhány po vinících.

Provoz kanalizace a ČOV ukazuje, že realizace kanalizace byla správným rozhodnutím, kanalizace je funkční a obavy některých spoluobčanů se nenaplnily. Věřím, že již v blízké budoucnosti v souvislosti s připravovanými změnami legislativy v oblasti životního prostředí doceníme tuto pro obec významnou investici.

Miloš Němec

Vítání občánků

V sobotu 27. 2. 2016 proběhlo po delší odmlce slavnostní přivítání nových občánků Nemojan. V obřadní síni obecního úřadu se sešlo pět dětí se svými rodiči. Zuzanu Jandlovou, Alžbětu Vojtěchovou, Stelu Marii Bartošíkovou a Terezu Pěčkovou doplnil jediný zástupce mužského pohlaví Radovan Woff. Všechny děti přivítal jako nové občánky starosta obce Miloš Němec.

Celý obřad byl proložen pěveckým vystoupením Kateřiny Schönové za hudebního doprovodu Ivanky Vařejkové a vystoupením dětí z mateřské školy v Nemojanech pod vedením paní učitelky Markéty Martínkové.

Děkujeme všem za účast.

Eva Hálová

Ukončení provozu obchodu

Nemojany bohužel po dlouhé době přišly o možnost nákupu základních potravin a dalšího zboží. Obec byla o záměru majitelky informována poměrně pozdě. Tato ztráta jedné ze základních vybaveností obce je velmi nepříjemná především pro naše starší spoluobčany, pro které je obtížné

zajistit si základní potraviny jinou cestou. Paradoxně tak nejvíce trpí ti, kteří v obchodě pravidelně nakupovali. Pro ně to byla i určitá možnost udržování kontaktů v obci. Snažíme se intenzivně zabezpečit jiné způsoby jak nakoupit základní zboží, ovšem situace není lehká. Pojízdny se smíšeným

zbožím vymizely. Vstoupili jsme do jednání s větší organizací, která v okolí provozuje několik prodejen, a v současné době čekáme na informace o možnostech z jejich strany. Zásobování pečivem může zatím zajistit soukromník z Lulče – kontakt je k dispozici na obecním úřadě.

Kam s ním? Do správného kontejneru

Letáček, který nabádá občany ke třídění odpadu, by měl mít přednost před všemi lákajícími slevami a každý občan by si ho měl důkladně pročíst a zamyslet se nad ním.

V dnešní době je každá obec vybavena kontejnery na třídění odpadů – papír, plasty, bílé sklo, barevné sklo a bioodpad, ale ne všichni občané tyto barevné kontejnery využívají. Kromě toho je naše obec zapojena do systému EKO-KOM a za vytrídění odpadu dostáváme peníze – není to sice závratná částka, ale zase na druhou stranu: Kolik je firem, které nám peníze dávají?

Kromě shromažďování tříděných odpadů organizuje obec Nemojany ve spolupráci s firmou RESPONO pro občany dvakrát ročně sběr velkoobjemového odpadu, nebezpečného odpadu a elektrických spotřebičů.

Základní škola je zapojena do projektu Ekologická škola. V průběhu školního roku pořádá sběr papíru, ve škole má umístěné kontejnery na tříděný odpad. Děti se učí odpad třídit a pomáhat tak životnímu prostředí. Ale co my dospělí? Jdeme vždy příkladem? Odpověď je jednoznačně NE.

Popelnice v obci jsou plné netříděného odpadu, v barevných kontejnerech se objevují věci, které do nich nepatří a celý

obsah znehodnocují, kontejnery v chaotické oblasti jsou přeplněné a obložené věcmi, které se dovnitř nevejdou, ale ani tam nepatří. V lese a okolí obce vznikají neustále černé skládky (za náspem trati, za Výběhem, u staré silážní jámy, nad Hranáčem, ve Vymazalce, podél cesty na Kopaniny v chatové oblasti apod.).

Netuším, co lidi k tomu vede, ale asi dobrý pocit, že doma je uklizeno a „tam“ to prostě někdo uklidí. Kdo ale bude ten někdo? Zaměstnanci firmy RESPONO nebo zaměstnanci obce? Platíme jim, tak ať se starají !!! Tito občané si ale neuvědomují, že svým přístupem ničí životní prostředí nejen nám všem ostatním, ale i sobě a svým dětem, vnukům, pravnukům... mohla bych jmenovat dál a dál, protože například taková vyhozená pneumatika v lese vydrží tak dlouho, dokud ji někdo neuklidí.

A proto se, prosím, zamyslete, zda je opravdu nutné za každou cenu ničit životní prostředí a dělat vše pro to, aby byl poplatek za svoz a likvidaci odpadu rok od roku vyšší a vyšší. Vždyť by jen stačilo odpad umístit vždy do takového kontejneru, do kterého patří a s některým počkat na příslušný sběr nebo jej umístit do sběrného dvora (za úplatu). Čím více budeme třídit, tím budeme mít méně směsného komunálního odpadu,

nebudou tak vysoké náklady a poplatky nebude třeba navyšovat.

Nerada bych se dotkla těch, kteří odpady poctivě třídí, učí děti odhazovat odpadky do koše a nikoliv na zem, i všech těch, kterým záleží na tom, v jakém prostředí žijeme. Vše je totiž jen a jen v lidech!

Obec Nemojany má po obci rozmístěno:

- 7 ks žlutých kontejnerů – plast
- 6 ks zelených kontejnerů – 3krát sklo barevné, 3krát sklo bílé
- 5 ks modrých kontejnerů – papír
- Papír možno přinést i do základní školy a přispět tak dětem do sběru
- 15 ks 240litrových hnědých kontejnerů – bioodpad
- 4 ks 770litrových hnědých kontejnerů – bioodpad

V letošním roce došlo na základě vyhodnocení ankety občanů (Nemojanský zpravodaj č. 4/2015) k přibojování 3 ks 770litrových kontejnerů na bioodpad, které jsou již rozmístěny po obci.

Množství odvezeného směsného komunálního odpadu v obci Nemojany:

Rok 2014	107,000614 tun
Rok 2015	111,512010 tun

Eva Hálová

Jak třídit odpady z domácností

- ✓ **Tříděním odpadů** snižujeme výdaje obce na odstranění směsného komunálního odpadu
- ✓ **Tříděním odpadů** chráníme životní prostředí – druhotné suroviny jsou cenným zdrojem materiálů
- ✓ **Třídění odpadů** stanovuje obecně závazná vyhláška obce

- Předcházejte vzniku odpadů
- Odpady třídte hned, jak vzniknou, zvlášť do košů nebo tašek
- Do barevných kontejnerů dávejte jen to, co do nich opravdu patří
- Před vhozením odpadu do kontejneru minimalizujte jeho objem sešlápnutím

Tipy:

Bioodpad	Plast	Papír	Sklo bílé	Sklo barevné	Směsný komunální odpad
					
Patří: ✓ Zbytky jídel rostlinného původu ✓ Zbytky ovoce a zeleniny ✓ Zbytky pečiva a obilnin ✓ Květiny ✓ Kávoový odpad vč. filtrů a ubrousků ✓ Čajové sáčky ✓ Tráva, plevel ✓ Listy, seno, sláma Nepatří: ■ Fritovací olej ■ Jednorázové pleny ■ Uhynulá zvířata ■ Skotlásky od vajec ■ Zbytky masa, kosti, kůže ■ Trus zvířat a psů ■ Zvířecí srst ■ Větve a dřevěný odpad (piliny, hoblinky) ■ Popel, písek, hlína, kamení ■ Cigarety ■ Kovy	Patří: ✓ Sešlápnuté PET lahve (i s víčkem) ✓ Nápojové kartony - obaly (krabice) od mléka a nápojů ✓ Sáčky, tašky, folie ✓ Polystyren ✓ Kalamity od masa, jogurtů a jiných potravin ✓ Plastové obaly od šamponů, mýdel, čistících, mycích a pracích prostředků ✓ CD / DVD ✓ Hliníkové plechovky od piva a nápojů Nepatří: ■ Linoleum ■ PVC ■ Pryžové výrobky ■ Koberce ■ Textil ■ Pánový polyuretan-mořtan ■ Pneumatiky ■ Videokazety ■ Kabely ■ Sprejevo lahve ■ Obaly od olejů, obaly silně znečištěné zbytky jídla ■ Obaly od nebezpečných látek, barev, chemikálií a léků	Patří: ✓ Noviny, časopisy ✓ Školní sešity ✓ Knihy ✓ Brožury ✓ Reklamní letáčky ✓ Katalogy ✓ Psací a balicí papír ✓ Čisté papírové obaly a sáčky ✓ Rozložené krabice a kartony ✓ Telefonní seznamy Nepatří: ■ Znečištěný papír ■ Linoleum ■ PVC ■ Pryžové výrobky ■ Koberce ■ Textil ■ Pánový polyuretan-mořtan ■ Pneumatiky ■ Videokazety ■ Kabely ■ Sprejevo lahve ■ Obaly od olejů, obaly silně znečištěné zbytky jídla ■ Obaly od nebezpečných látek, barev, chemikálií a léků	Patří: ✓ Veškeré bílé obalové sklo (lahve od nápojů bez kovových či plastových uzávěrů, skleněné nádoby) Nepatří: ■ Porcelán ■ Drátosko ■ Varné sklo ■ Televizní obrazovky a PC monitory ■ Zrcadla ■ Automobilová skla ■ Lahvičky od léků ■ Zahřívky a výbojky ■ Běžné žárovky	Patří: ✓ Veškeré barevné obalové sklo (lahve od nápojů bez kovových či plastových uzávěrů, skleněné nádoby) ✓ Tabulové sklo Nepatří: ■ Porcelán ■ Drátosko ■ Varné sklo ■ Televizní obrazovky a PC monitory ■ Zrcadla ■ Automobilová skla ■ Lahvičky od léků ■ Zahřívky a výbojky ■ Běžné žárovky	Patří: ✓ Sáčky z vysavačů ✓ Zbytky masa, ryb, uzenin, kosti, skotlásky od vajec ✓ Trus zvířat a psů ✓ Běžné žárovky (nikoliv úsporné žárovky a výbojky) ✓ Popel (bez žhavicích zbytků) ✓ Použité čistící utěrky, houby ✓ Keramika ✓ Hygienické artikly, vata, vatové tyčinky ✓ Jednorázové pleny ✓ Silné znečištěné nebo ne zcela vyprázdněné obaly Nepatří: ■ Bioodpad ■ Papír, lepenka ■ Kovy ■ Skleněné lahve ■ Plasty, CD/DVD ■ Odpady obsahující škodlivé látky (barvy, laky, rozpouštědla, chemikálie, léky) ■ Staré elektrické a elektronické přístroje ■ Velkoobjemový odpad, dřevo, korek ■ Stavební odpady ■ Úsporné žárovky a výbojky

Co se děje s odpadem dále? Vytríděný papír a plast z barevných kontejnerů se sváží na dotřídovací linku RESPONO, a.s. do Vyškova, kde se ručně odpady dotřídí a připravují dle požadavků jednotlivých zpracovatelů k expedici. Skleněné střepe se sváží odděleně (tj. zvlášť bílé a barevné) na překladiště, které se nachází v areálu skládky v Kozlanech u Vyškova. Odtud se sklo odváží k přetřídění na speciální třídící linky.

DEJTE ODPADU ŠANCI K DALŠÍMU VYUŽITÍ – MÁ TO SMYSL. DĚKUJEME.

RESPONO
NAKLÁDÁNÍ S ODPADY

RESPONO, a.s.
Cukrovarská 486/16, 682 01 Vyškov
tel.: 517 810 010, www.respono.cz

Zabezpečení požární ochrany v obci

Dle ustanovení § 29 odst. 1 písm. a) zákona č. 133/1985 Sb., o požární ochraně, ve znění pozdějších předpisů, má každá obec za povinnost zřídit jednotku sboru dobrovolných hasičů obce, která provádí hašení požárů a záchranné práce při živelních pohromách a jiných mimořádných událostech. Na katastru obce Nemojany bylo využito § 69a téhož zákona a byla podepsána Smlouva o sdružení prostředků s obcí Drnovice, jejíž dobrovolná jednotka tak na katastru obce Nemojany zajišťuje plnění úko-

lů na úseku požární ochrany. V tomto ohledu drnovští hasiči úzce spolupracují s vedením obce Nemojany a také se Sbořem dobrovolných hasičů Nemojany, a to jak na poli represivním, tak i v oblasti preventivní. Při řešení mimořádných událostí se tak občané mohou setkat se situací, kdy na místě zasahuje jednotka profesionálních hasičů z Vyškova a dobrovolní hasiči z Drnovic a případně dalších obcí.

Pokud by měli občané Nemojan potřebu využít služeb dobrovolné jednotky z Drnovic (např. likvidace

bodavého hmyzu, odčerpání vody ze sklepů), neváhejte nás kontaktovat přes kontaktní telefonní čísla starosty či místostarosty obce Nemojany, anebo přímo velitele jednotky SDH obce Drnovice na telefonním čísle 725 116 646 v jakoukoli denní či noční dobu. Bude-li se však jednat o zásah, kdy hrozí nebezpečí z prodlení (požáry, dopravní nehody, akutní nebezpečí spojené s odčerpáváním vody, likvidací obtížného hmyzu a další), volejte bez váhání tísňovou linku 150 nebo 112.

Spalování hořlavých látek na volném prostranství

Podle zákona č. 133/1985 Sb., o požární ochraně, ve znění pozdějších předpisů, nesmí fyzická osoba provádět vypalování porostů, jinak se dopouští přestupku podle § 78 citovaného zákona. Za tento přestupek lze uložit pokutu až do výše 25 000 Kč.

Při spalování hořlavých látek na volném prostranství je vhodné a doporučuje se, aby občané své pálení nahlásili, a to z důvodu, aby se předešlo planým poplachům. Jako nejjednodušší a nejlepší postup nahlášení pálení je navštívit webovou stránku HZS Jihomoravského kraje (www.firebrno.cz), kde je v pravé části těchto stránek ikona „Pálení kletí“. Po rozkliknutí této ikony se otevře webový formulář, do kterého se zapíše požadované údaje a následně se do mapy umístí přesné místo pálení. Po odeslání formuláře vám přijde na e-mail potvrzení, že vámi zadané pálení bylo přijato do systému. Pokud nemáte možnost zaevidovat pálení přes internet, je možné jej nahlásit i na telefonní číslo 950 640 506, kde tuto informaci převezme a zaeviduje příslušník Krajského operačního a informačního střediska HZS Jihomoravského kraje.

Antonín Bastl ml., velitel jednotky SDH obce Drnovice

Obecní knihovna

Přednáška ornitologa Jiřího Bartla

Obecní knihovna Nemojany ve spolupráci se ZO ČSOP Rousínov uspořádala dne 20. ledna 2016 přednášku na téma **PTACTVO ROUSÍNOVSKA**.

Návštěvníci měli možnost si poslechnout spoustu zajímavostí z ptáčích říše a prohlédnout si krásné fotografie. Přednášejícím byl amatérský ornitolog pan Jiří Bartl z Rousínova. Je milovníkem přírody a především ptactva. Na konci přednášky došlo i na dotazy publika, které byly směřovány především na ptactvo v okolí Nemojan a osobní zážitky a pozorování.

E. Hálová

MDŽ v knihovně

V úterý 8. března 2016 se v Obecní knihovně v Nemojanech slavil Mezinárodní den žen. V tomto příjemném prostředí u kávy a skleničky vína jsme zavzpomínali, jak se slavil tento svátek dříve, a zároveň jsme přivítali, že se tato tradice v Nemojanech obnovila. Všechny stálé i nové čtenářky odcházely domů s úsměvem a s růží. Za přípravu tohoto příjemného odpoledne děkujeme p. Evě Hálové a Andree Němcové.

Ludmila Smetková

foto A. Němcová

Zprávy z činnosti zájmových organizací

Sokol Nemojany

ČOS pořádá celoroční soutěž tělocvičných jednot „Sokolské dny v přírodě“. V sobotu 27. 2. dopoledne jsme se proto sešli na Nemojanském mlýně v počtu 5 dětí, 18 dospělých a dva psi a v rámci „Procházky zimní přírodou“ jsme vyrazili směr Pístovický rybník, dále přes kopec ke koupališti U Libuše a uzavřeli spojnici tří vodních útvarů návratem přes vyhlídku u Martina zpět k Chobotu. Počasí nám přálo. Místy jsme se brodili rozbláčenými cestami, ale nálada byla skvělá. Zvládli jsme si zopakovat i práci s buzolou a za domácí úkol si zakreslíme do rozdaných map zdolanou trasu. Na závěr dostaly děti sladkou odměnu a oranžový korálek jako symbol sokolíka turistiky. V nadcházejících měsících plánujeme další akce: 2. 4. florbalový turnaj ve Vyškově, v dubnu „Jarní sokolský den v přírodě“ – výlet na Chocholík, 21. 5. „Župní zálesácký závod zdatnosti“ na Nemojanském mlýně, 20. 8.–27. 8. „Letní tábor pro děti“ (více na <http://tabor.cahik.cz>).

Veškeré aktuální informace o pořádaných akcích naleznete na internetových stránkách obce Nemojany, rubrika Sport, odkaz TJ Sokol.

D. Hlavsa

foto D. Hlavsa

Spolek Chobot Nemojany, z. s., informuje

Po dlouhém čekání jsme se konečně dočkali dokončení všech úředních záležitostí spojených s vyjmutím rybníku Chobot z rybářského revíru Rakovec 2. Ministerstvo zemědělství rozhodlo v náš prospěch! Znamená to, že od počátku naše snaha byla oprávněná a postup při naplňování našeho cíle byl správný. Nevěřící Tomášové, ať už z MRS anebo z našeho okolí, tedy ostrouhali.

Nyní můžeme pokračovat dalšími kroky. Především podáme žádost o povolení rybníkářství pro náš spolek. V nej-

bližší době svoláme členskou schůzi, kde budeme schvalovat doplnění výboru, organizační a provozní řád. Zahájíme také výběr členských příspěvků. Poté se pokusíme oslovit případné sponzory a dát dohromady dostatek financí na první zarybnění.

Letošní sezóna už tedy bude pro nás plně zachráněna. Přeji sobě i nám všem ať se nám vše podaří ve prospěch společné věci.

Miroslav Jonáš

foto K. Kulháněk

PODĚKOVÁNÍ

Sbor dobrovolných hasičů Nemojany děkuje všem sponzorům za jejich podporu při pořádání Ostatků 2016 a všem občanům, kteří se aktivně zapojili a přispěli ke zdárnému průběhu Ostatků.

V obcích Nemojany, Luleč, Rostěnice, Kučerov a Lysovice působí od roku 1945 občanské sdružení Základní organizace Českého svazu včelařů, jehož členy jsou chovatelé včel a příznivci včelařství. V současné době sdružuje 26 včelařů s celkem 174 včelstvy.

Chov včel patří k velmi starým lidským činnostem. Každý z nás si jistě ze školy pamatuje, že včela je v přírodě užitečná. Nejen tím, že dává med a další produkty, ale především svou nezastupitelnou úlohou opylovače. Ze všech kvetoucích rostlin, které jsou opylovávány hmyzem, jsou asi tři čtvrtiny z nich opylovány právě včelou. Tím se včela stává v přírodě nenahraditelnou.

Včelaření je práce trpělivá, ekonomicky i fyzicky náročná a vzhledem k nevyzpytatelným klimatickým výkyvům i nejistá. V posledních letech je rovněž velmi obtížné udržet dobrý zdravotní stav včelstev. K činnostem včelařů patří nejen samotný chov včel a jeho udržení, ale i propagace včelařství, osvětová činnost, působení na mládež a její získávání pro

včelaření, ochrana životního prostředí, údržba a výsadba rostlin důležitých pro včely.

K jakékoli lidské činnosti je ovšem potřeba přistupovat rozumně. Takzvaná včelí pastva, tedy soubor všech volně rostoucích i hospodářských rostlin musí být druhově rozmanitá. Velké plochy jednodruhových rostlin včelám neprospívají. V krajině musí být jistá rovnováha, tedy dostatečné množství potravy pro dostatečné množství včel, výkyvy na obou stranách vedou buď k neúrodě, nebo k hladovějícím a strádajícím včelstvům. I zásah člověka do krajiny musí být rozumný. Extrémní údržba travnatých ploch, kde nestačí rozkvést jediná rostlina, výsadba nevhodných dřevin nebo neuvážené kácení významných druhů krajinu z hlediska chovu včel znehodnocuje. Měli bychom mít přítomnost a potřeby včel na paměti. To znamená, že každý z nás, i když se chovu včel nevěnuje, může na svých zahradách a zahrádkách vytvořit pro včely příhodné podmínky. Včel se není potřeba bát. Víme, že bodají, ale jen

když je ohrozíme a vydráždíme. Včely se bez nás obejdou, my bez nich ale ne.

V posledních desetiletích počet včelařů a s nimi i počet včelstev postupně klesal. Včelaři stárnou a generační výměna neprobíhá tak, aby zůstal počet včelstev v krajině zachován. Obrat k lepšímu ale snad postupně nastává, včelařství zažívá svou malou renesanci, čím dál více mladých lidí se do chovu včel odvážně pouští. Včelařství je dopřáván poměrně veliký mediální prostor, funguje řada podpůrných programů na evropské, celostátní i regionální úrovni. Pokud máte zájem o život včel, každý včelař vám je jistě rád ukáže. Volně dostupné je ohromné množství informací o včelách a včelaření. Kdokoli s dobrým vztahem k přírodě a zájmem o ni se může do chovu včel pustit. Může požádat o radu včelaře a zcela jistě nebude odmítnut, ale vstřícně přijat, včelař mu spoustu věcí vysvětlí a poradí. Odměnou za péči o včely pak není jen med, ale i dobrý pocit sounáležitosti s přírodou.

I. Hostaša

Jaro klepe na dveře

Kdopak z nás mu otevře? My, zahrádkáři dozajista ano. Vždyť s jarem se probouzí příroda i v zahrádkách a nám začíná každoroční kolotoč radostné práce. Zahrádky potřebují uklidit po zimě, upravit záhonky, připravit půdu k setbě, předpěstovat si sazeničky a mnoho dalšího. Únorové dny však pro členy zahrádkářského svazu znamenají i něco dalšího. Je to také čas pravidelné výroční schůze, kde se zhodnotí fungování svazu v roce předešlém a schválí se plán na rok následující. Letos nás například čeká poutavá přednáška Ing. Prášila ze společnosti SEMO Smržice. Již v úvodní řeči předsedy svazu, pana Beránka, přišlo ke slovu často probírané, avšak stále aktuální téma recyklace a kompostování. A tomu bych se dnes rád věnoval i já.

Pro ty, kdo by snad nevěděli, co to kompostování je, jde o přirozený proces rozkladu biologického materiálu vlivem půdních organismů. Nejen, že se kompostováním lze ekologicky zbavit biologického odpadu, navíc tímto procesem vzniká to nejlepší přírodní hnojivo – humus. Humus je drobná aromatická hmota barvy tmavé kávy, ze které rostliny mohou čerpat potřebné živiny. Ačkoli je kompostování složitý biologický proces, většinu za nás zařídí příroda, na nás zůstane jen jednoduchá hrubá práce, tedy nahromadit kompostovatelný materiál, navršit ho na hromadu a postarat se o přístup vzduchu (bez přístupu kyslíku by kompost hnul a to rozhodně nechceme). Pro vzdušňování můžeme dosáhnout buďto pravidelným obracením kompostu nebo vytvořením

jednoduché hranice vyrobené například z trámků, která umožní provzdušňování ze stran a sníží tak četnost potřeby obracení. Pro značné usnadnění si lze také pořídit kompostér.

Důležité je, aby v kompostu končily pouze věci, které tam patří, tedy tyto:

- veškeré rostlinné části – plevel, pokosená tráva, seno, listí (i listí z ořešáků), sláma
- organické kuchyňské zbytky – slupky, dřev z odšťavňovače, zbytky zeleniny a ovoce, kávová sedlina, čaj
- dřevité materiály – kůra, větve, piliny, hobliny
- květiny a substrát truhlíků, odumřelé pokojové květiny a zemina z květináčů
- ostatní materiály – plata od vajec (nepotíštěná), jutové pytle, kočkolit, podestýlka domácích mazlíčků (kukuřičné, hoblinové a dřevité peletky)

Do kompostu rozhodně nepatří plasty, sklo, keramika, kovy, potíštěné papíry, tuky a oleje, ale také kameny. Dále bych tam nedával pečivo a zbytky vařených jídel. Je třeba se také vyvarovat věcí shnilých, plesnivých nebo napadených chorobou.

Mezi jednotlivé vrstvy kompostu přidávejte jednu až dvě lopaty hlíny zbavené kamení a udržujte ho přiměřeně vlhký.

Příjemné počasí a mnoho zahradnických úspěchů vám jménem Zahrádkářského svazu přeje

Patrik Peschl

1. OVSS Luleč – Severní hvězda

Počátek novodobé historie skautingu v Lulči spadá do roku 2004. V tomto roce se B. Zedník rozhodl vytvořit v Lulči skupinu vodních skautů. Na začátku jsme byli součástí 5. oddílu vodních skautů ve Vyškově. Scházeli jsme se v Lulči v místnosti nad obecní hospodou a později, když jsme se trochu rozrostli, rozhodli jsme se postavit svoji klubovnu v místě bývalého lomu nad kostelem. V roce 2009 jsme se osamostatnili a vznikl 1. oddíl vodních skautů a skautek Luleč – Severní hvězda. V současné době máme 57 členů a už dávno náš oddíl netvoří jen děti z Lulče, ale i z Nemojan, Tučap, Vyškova, Drnovic, Brodku u Prostějova, Habrovan, Olšan atd.

Skautský rok 2015 jsme začali výpravou do Křtin a účastí na lulečském masopustu. Jakmile začalo být v dubnu přijatelné počasí, vydali jsme se na jednodenní splutí řeky Moravice. Na konci dubna nás čekalo základní kolo tradičního Svojsíkova závodu, ve kterém se nám velice dobře dařilo. Naše posádka Plameňáků a Krokodýlů obsadily 1. a 3. místo a vybojovaly si tak postup do krajského kola, kterého jsme se bohužel nemohli zúčastnit, protože se konalo v době Navigamu – celostátního setkání vodních skautů. Z Nemojan se závodu účastnili Ema Halasová a Ondra Příbýl v posádce Krokodýlů a Kája Halasová v posádce Plameňáků. Na začátku června jsme se zúčastnili již

zmíněného Navigamu, který se konal u Sečské přehrady nedaleko Pardubic.

K letním prázdninám neodmyslitelně patří tábory. Skauti měli tábory dva. První byl putovní tábor na řece Otavě. Navštívili jsme Tříjezerní slať na Šumavě, zříceninu hradu Rabí, Strakonice, sochu Jana Žižky z Trocnova postavenou na místě bitvy u Sudoměře, ale hlavně jsme si hodně zajezdili na lodích a užívali jsme si nádherného počasí. Druhý tábor skautů se konal na našem tábořišti v Jamolicích u řeky Jihlavy. Tématem tábora byla knížka E. T. Setona „Dva divoši“. Na tábor skautů navazoval tábor pulců. Pulci se během tábora vydali na cestu časem. Navštívili jsme pravěk, starověký Egypt, Vikiny, divoký západ, olympiádu v řecké Olympii, ale také budoucnost. O prázdninách se také konala nejvýznamnější světová skautská akce – Jamboree, letos v Japonsku. Z našeho oddílu se ho zúčastnili 3 skauti – Jéňa Osolsobě, Kája Halasová a Mája Florová. Všichni si Jamboree moc užili, našli si nové kamarády a odvezli si spoustu zážitků.

Na konci září jsme se zúčastnili tradičního závodu na pramicích Napříč Prahou – přes 3 jezy. Náš oddíl reprezentovaly 3 pramice – roveři skončili na 3. místě, vlčata na 12. místě a žabičky, které jely zároveň s vlčaty, obsadily 16. místo. Hlavně ale byly v cíli jako první čistě dívčí posádka a vyhrály tak kate-

gorii žabiček. Závodu se právě v posádce žabiček zúčastnila i Venda Reichová z Nemojan. Rok jsme zakončili každoroční vánoční schůzkou spojenou s trhy v Lulči a roznášením Betlémského světýlka v Lulči a Nemojanech.

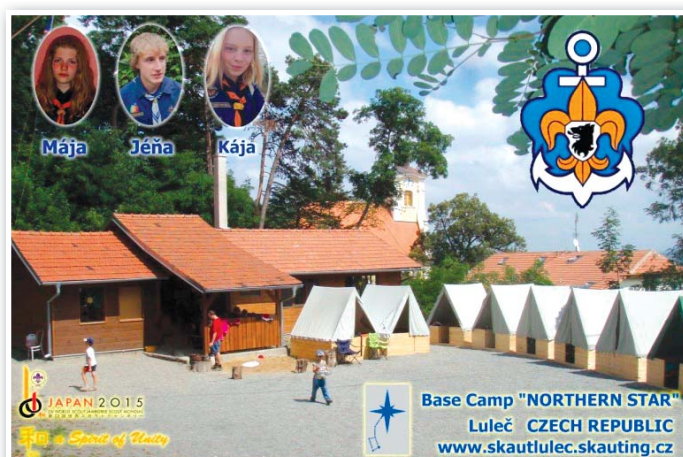
A co nás čeká v roce 2016?

- závody vlčat a světlušek ve Vyškově – okresní kolo celostátního závodu pro věkovou kategorii od 7 do 11 let. V roce 2012 se naše posádka probodovala až do celostátního kola, kde obsadila 10. místo.
- Vogalonga v Benátkách – každoročně jsou v květnu na jeden víkend uzavřeny Benátky pro motorová plavidla a koná se tu karneval. Letos jsme se rozhodli se ho zúčastnit se skauty.
- tábor v Polsku u Mazurských jezer pro skauty – po 5 letech se opět vracíme na tábořiště u Mazurských jezer, kde prožijeme čtrnáctidenní tábor společně se skauty z polského Wyszkowa.
- tábor v Jamolicích pro pulce – tábor se uskuteční na našem tábořišti u řeky Jihlavy.

A spoustu dalších výprav, závodů a ježdění na lodích.

Budeme rádi, když se k nám přidají další noví členové!

K. Osolsobě

MŠ a ZŠ Nemojany

Podporujeme naši školu

Na rozdíl od řady jiných vesnic máme obrovskou výhodu, že máme naši vlastní školu. Když jsem se bavil s přáteli, kteří musí dovážet děti do vzdálených škol, protože v místě jejich bydliště škola není, každý z nich mi potvrdil jednu věc. Dali by cokoli, jen aby jejich dítě mohlo alespoň první 2 roky chodit do školy v jejich vesnici. Do pohodové vesnické školy, kde děti paní uklízečky říkají teto, do školy, kam dojdou z domova pěšky bez stresu z každodenního dojíždění...

Je mi jasné, že existuje velké „lákadlo“ posílat děti do velkých nespádových škol, ať už z důvodu domněnky, že tyto školy nabízejí vyšší míru volnočasových aktivit nebo jiné modernější formy výuky. Otázkou ve finále vždy bude, zda je všechno zlato, co se třpytí. Zda naše očekávání nepředčí samotnou realitu.

Osobně si však myslím, že malé vesnické školy nejsou žádným přežitkem. Určitě nabízejí minimálně stejnou kvalitu výuky jako velké školy v okresních městech. Myslím si, že někdy naopak vesnické „malotřídky“ díky menšímu počtu žáků

ve třídě přinášejí i kvalitnější individuální přístup respektující aktuální stav žáka.

ZŠ Nemojany se snaží vytvářet pohodové rodinné prostředí ve škole. Prostředí, kam děti nechodí ve strachu a stresu. Místo, kde se škola do určité míry stává zábavou a radostí. Škola provází děti částí jejich dětství, časem, který má být dle mého názoru stále obdobím relativního klidu a pohody, tolik potřebné pro jejich zdravý rozvoj v dnešním vystresovaném a uspěchaném čase.

Zkusme se trošičku zastavit a zamyslet na tím, jestli masivní odliv dětí – prvňáčků z Nemojan přinese našim ratoletům skutečně ty výhody, které si slibujeme a očekáváme. Za mne osobně: nelituji ani jediného dne, který moje děti strávily a stráví v naší škole. Kvalita výuky je myslím na velmi dobré úrovni. Můžete si být jisti, že stejně jako ostatní rodiče srovnáváme, jak jsou na tom naši kluci ☺.

Petr Ryšávka

Co bylo:

POLOLETNÍ VYSVĚDČENÍ V MASKÁCH

MASOPUSTNÍ ÚTERÝ

„Hej, hej, hej, máme masopustní rej!“ volaly děti na masopustní úterý 9. února. Děti ze ZŠ v originálních maskách, které si vyrobily ve školní družině, a za zvuku rozličných hudebních nástrojů prošly obcí a navštívily také obecní úřad.

KARNEVAL

Spousta hudby a legrace s moderovaným programem na téma: Brouci.

ANGLIČTINA HRAVĚ – Děti se v ZŠ učí angličtinu moderní metodou TPR (Total Physical Response), kombinovanou s AHA efektem.

PLAVECKÝ VÝCVIK

Od 1. února jezdíme s dětmi každé pondělí do vyškovského bazénu na plavecký výcvik.

Co nás čeká:

BŘEZEN

VYNÁŠENÍ MORANY

BŘEZEN – MĚSÍC KNIHY A ČTENÁŘŮ

RODIČE ČTOU DĚTEM

V dětech stále podporujeme čtenářskou gramotnost, v měsíci březnu opět pozveme rodiče do školy, aby přečetli svým dětem a jejich spolužákům ze své oblíbené dětské knihy.

NÁVŠTĚVA KNIHOVNY

V pátek 18. 3. navštívíme s dětmi nemojanskou knihovnu.

DUBEN

VÝTVARNÁ SOUTĚŽ TRDLINKY

Naše škola se již tradičně zúčastní výtvarné soutěže, která je pořádána v souvislosti s vyškovskou divadelní přehlídkou dětských souborů Trdlinky. Tentokrát na téma: Pohádky. Z naší školy poletí do Vyškova pořádně barevný a velký DRÁK.

DNY ZEMĚ

V měsíci dubnu oslavíme Dny Země. Budeme besedovat o ochraně naší Země, třídění odpadu a v pátek 22. 4. opět vyrazíme s rukavicemi a pytlí do lesa a posbíráme odpadky v okolí kostela sv. Martina.

KVĚTEN

RODINNÝ PIKNIK

V polovině května slaví všechny rodiny svátek. Tentokrát pojmem oslavu Dne rodin netradičně. Na školní zahradě uspořádáme velký rodinný piknik. Bližší informace budou včas zveřejněny na našich webovkách a FB. Těšíme se na setkání.

Připomenutí významné osobnosti – prof. PhDr. Josef Tvrdý

Mnozí občané mají své předky pohřbené na zdejším hřbitově, při kostele sv. Martina, na hoře Liliové. Navíc sem zavítá spousta návštěvníků jedoucích kolem se zájmem, co pěkného nebo záhadného je na kopci s krásným kostelem nad obcemi Nemojany a Luleč. Mnozí z vás, místních nebo cizích, projdou hřbitovem a ani netuší, kolem čeho a koho procházejí. Proto mi dovolu, abych se zastavil u jednoho hrobu s velkým náhrobkem a pomníkem. Nachází se asi uprostřed hřbitova, na předělu mezi starší a novější částí, na cestě za hlavním křížem (nedaleko stříbrného smrku).

Tento hrob patří rodině Balcárkově, Hamrlově a Tvrdých. Pomník byl značně zanedbán, v roce 2009 byl převzat pod správu obce Luleč a jejím nákladem opraven v roce 2010. Je udržován právě pro velký význam osobností těchto jmenovaných rodin.

Rodina Balcárkova je zastoupena Františkem Balcárkem, nadučitelem v Lulči, čestným občanem této obce, čestným členem a bývalým předsedou učitelské jednoty vyškovské, bývalým členem c. k. okresní školní rady atd. Rodák z Postřelmovy (*17. 10. 1846) nastoupil do školy v Lulči 7. října 1869 a 32 roků zde vychovával děti lulečské a také nemojanské (do června 1875). Velmi známá, mezi učitelstvem, byla jeho pokrokovost, snaha o moderní výuku, byl proti germanizaci (na Vyškovsku byla velmi silná v 70. a 80. letech 19. století), založil školní knihovnu, velice aktivně vystupoval na straně učitelů, hájil jejich postavení a hmotné zabezpečení. Také mnoho žáků na něj vzpomínalo s láskou a ctí. Od roku 1869 byla zavedena povinná osmiletá školní docházka. Žáků bylo mnoho, místa málo a právě F. Balcárek se zasloužil o postavení nové školní budovy (stará škola zbořena 3. 7. 1884; zahájení vyučování v nové budově 10. 12. 1884). Např. ve školním roce 1887/88 navštěvovalo školu 172 dětí ve třech třídách – dnes Luleč školu nemá.

20. 8. 1882 se Balcárek oženil: jeho manželkou se stala Cecilie Kostelková, vdova po Františku Kostelkovi (c. k. oficiáloví na odpočinku, který zemřel 22. 7. 1881), dcera lulečského čtvrtlánika Františka Kraisy a jeho manželky Františky rozené Smutné rovněž z Lulče. Obřad vykonal lulečský farář Antonín Šubrt. Manželé Balcárkovi měli tři dcery – Olgu (*1883), Aničku (*5. 6. 1885 †5. 10. 1885) a Miladu (*2. 11. 1887), pozdější manželku univ. profesora Josefa Tvrdeho.

Tímto se dostávám k další významné osobnosti a tou je rodák z obce Tuř v okrese jičínském v Čechách, profesor PhDr. Josef Tvrdý (*19. 9. 1877).

Rodiče jej od malička připravovali ke studiu. V letech 1888–1896 žil v Jičíně a studoval na gymnáziu. Po maturitě 1896 odjel do Prahy a začal studovat na Filozofické fakultě Univerzity Karlovy (přednášel zde i T. G. Masaryk). V roce 1899 byl odveden, přerušil studia a nastoupil vojenskou službu v Liberci u 74. pluku. Po roce se vrátil na studia a v roce 1901 nastoupil jako suplent (nezkoušený-zatímní středoškolský učitel) na gymnázium ve Vyškově. Zde začíná jeho profesní působení ve školství a také jeho veřejně prospěšná práce

v dalších oborech: osvětovém, politickém a vědecko-filozofickém. V roce 1903 získal definitivu. V roce 1908 se oženil. Manželka Milada (dcera již zmíněného nadučitele F. Balcárka) mu byla celoživotní oporou. Církevnímu sňatku požehnal kněz v chrámu sv. Isidora, za svědky jim šli nemojanský mlynář Alois Hanáček a učitel Emil Hamrle ze Zázteřel. Zpočátku bydleli v Lulči č. p. 162 (potom domek používali na letní byt). Roku 1914 nadřízení Tvrdeho přeložili na státní gymnázium do Brna, kam se také přestěhovali na Lipovou 8 (dnešní Tvrdeho).

Za působení ve Vyškově byl členem Sokola Vyškov (1906–1916), v roce 1906 jako vzdělavatel župy. Za vyškovského působení se spolu s manželkou zamilovali do vyškovské keramiky. Nejen že ji sbírali, ale Tvrdý také dokázal, že vyškovská keramika je původu českého a ne německého. V roce 1911 uveřejnil velký článek Vyškovská keramika a její vývoj. Téhož roku uspořádal samostatnou výstavu vyškovské keramiky a napsal k ní vynikající katalog s odborným pojednáním.

Fajáns – označení pro tuto keramiku – vyznačuje se neprůhlednou cínitou nebo cínitoolovnatou glazurou.

rou, původně měla velkou nasákavost až 12 %, dnes převládají výrobky se střepem slinutým s minimální nasákavostí (pod 2 %); patří sem keramika dekorativní a užitková (talíře, plastiky, misky, pánvice, pokličky, hrnce, džbány, kachle atd.) Začátek fajánsové výroby – Egypt (starověký), Babylon, Persie. Z Orientu proniká fajánsové zboží do Evropy ve 12. a 13. století (Španělsko – Granada, Sevilla, Malaga). Ve 14. století vývoz do Itálie město Faenza – odtud fajáns a dovoz z ostrova Malorka – majolika. Odborná literatura nedělá mezi fajánsí a majolikou zásadní rozdíl, dnes se pro veškerou keramiku tohoto druhu bez rozdílu původu užívá spíše název fajáns. Postupně se výroba fajáns rozšiřuje do celé Evropy (Nizozemí, Belgie, Německo). Do střední Evropy, především na Moravu, ji přinášejí ve druhé čtvrtině 16. století novokřtenci. Hrnčířské řemeslo provozovali spolu s ostatními obory (nožířství, soukenictví, hodinářství, stavba mlýnů, pěstování vína, chov koní apod.) v koloniích, zvaných haushaben – odtud habáni.

Habáni, toufaři, později „džbánkaři“ vynikli výrobou habánské fajáns. To bylo pro profesora Tvrdého předmětem zájmu. Spolu s manželkou shromáždili poměrně velkou sbírku této keramiky, valná část této sbírky skončila v Moravském zemském muzeu v Brně. Na tyto informace, ještě ve větším rozsahu, navázal po první světové válce Karel Václav Černohorský (1896–1982) – ředitel Slezského muzea v Opavě. (Nejznámější je jeho kniha Moravská lidová keramika).

Roku 1656 byl ustanoven cech vyškovských hrnčířů. Na konci 17. století dochází k úpadku hrnčířského řemesla ve Vyškově. Vznikem džbánkařského řemesla je pokles zčásti zažehnán, ale modernizace ve všech oblastech života vede stále k menšímu zájmu o hrnčířské výrobky. Na počátku 20. století zůstal poslední toufarský mistr Karel Skalický, zánik však postupuje, v roce 1910 propouští posledního tovaryše Dominika Horáka a končí. Několikrát snaha o obnovu řemesla naráží na odpor. V roce 1927 vydává Výzkumný ústav silikátový v Brně zprávu, kde nedává naději na obnovu z několika důvodů: porcelánové předměty jsou účelnější, mají lepší vzhled, lepší vlast-

nosti a vyhovují novodobému vkusu. Ve 30. letech 20. století probíhá několik kurzů na obnovu toufarského řemesla, největší ránu všem příznivcům vyškovské keramiky přináší konec 2. světové války, kdy následkem květnového německého ostřelování již osvobozeného města umírá poslední toufarský mistr ve Vyškově, Karel Skalický (1867–1945). Granát zničil z velké části i jeho domek s dílnou a pecí. V dnešní době je keramika více méně inspirací pro některé výtvarníky. Například uměleckou keramikou se zabývá Karel Ševčík a Jaromír Kotisa (občan Lulče), výtvarnice MVDr. Daša Fáberová nebo kurzy výroby keramiky pořádané Domem dětí a mládeže ve Vyškově.

Vracím se opět k osobnosti profesora Tvrdého. Záhy po přemístění do Brna rukuje jako poručík rakouské armády na ruskou frontu v oblasti Maďarska a Rumunska. Odtud posílá dopisy své milované ženě, která je zpřístupnila veřejnosti na sklonku života (J. Gabriel – Filozofie Josefa Tvrdého – Brno 1982).

... Jsem nadporučíkem, sleduji boje na Dunajci – od nich závisí naše situace. Venku panuje překrásné počasí, nikde ani obláčku, cesty vysychají, špatná nálada mizí. A zmizela úplně, když mi pošta doručila Tvůj milý dopis a knihy. Těším se na den, kdy konečně zazní heslo Do Lulče! Na ten den věřím a budu věřit, i kdyby mi druzí říkali, že umírám... (28. 2. 1915)

V květnu 1915 byl raněn, léčil se v Brně ve vojenské nemocnici, opět byl povolán od počátku září 1915 do Lublinu v Polsku.

...Vzpomínal jsem na naše procházky k Pístovicím, k myslivně, kolem Chobota, představoval jsem si, jak je tam teď krásně, stromy počínají měnit barvy... (9. 9. 1915)

I ve válce objevuje v místě ubytování keramiku v Sedmíhradsku.

...koupil jsem Ti cestou dvě keramické sedmíhradské misky, vozím je v kufru, ale je nebezpečí, že se některá rozbije, poněvadž jsme stále v pohybu. Ale koupil jsem je, kdyby se rozbily, však Ty je zase slepíš... (15. 10. 1916)

Po celou dobu války se snažil studovat, číst filozofické knihy, všude je kupoval. (Rumunsko, Brašov, Kolosvár, ...)

...Vracel jsem se domů. Byl to úžasný návrat. Důstojníci zůstali zcela bezmocní a bezradní. Čeští vojáci si mě vyvolili za svého velitele, jiným důstojníkům odřezávali hvězdičky. Vydobyli jsme si nákladní vlak, naložili zásoby a vynutili si odjezd. Byl to těžký transport, jehož jsem se stal velitelem. Na území republiky jsme se dostali 14. 10. 1918... (14. 11. 1918)

Po návratu z války se opět věnuje práci ve škole a rozvíjí svoji vědeckou kariéru. 12. 10. 1920 je promován na Karlově univerzitě doktorem filozofie a v roce 1922 je jmenován soukromým docentem. Dostává nabídku z Bratislavy na Komenského univerzitu. Zde působí v letech 1925–1938. V roce 1927 je jmenován mimořádným profesorem a v letech 1932–1933 je děkanem na FF UK Bratislava. Roku 1930 je jmenován řádným profesorem systematické filozofie. Zúčastnil se světových filozofických kongresů v Oxfordu (1930), Praze (1934) a Paříži (1938). Po vynuceném odchodu z Bratislavy (1938) byla jeho profesura přenesena na Filozofickou fakultu Masarykovy univerzity v Brně, kde mu J. L. Fischer nabídl společné vedení filozofického semináře.

Na Vyškovsko Tvrdý nikdy nezapomněl. Do Lulče se s manželkou pravidelně vraceli na letní byt.

Starší obyvatelé Lulče si pamatují, že to byli velice slušní a hodní lidé, hlavně paní Milada, která Luleč navštěvovala až do smrti (†1974).

Profesor Tvrdý byl činný v mnoha pokrokových organizacích, je autorem dlouhé řady publikací, odborných

článků i monografií. V letech 1931–39 řídil Státní pedagogickou akademii, byl činný v Osvětové besedě, Jednotě filozofické, byl členem České akademie věd, Královské české společnosti nauk, Národní rady badatelské, Šafaříkovy učené společnosti a dalších. Byl velký humanista a stoupenec Masarykových idejí. Sám zastával názor, aby „vyšší demokratismus a společenský řád“ se prosazovaly spíše nerevoluční cestou, rozvojem hospodářství, kultury a mravnosti. Na tyto své názory a činnost bohužel doplatil. S nástupem šéfa bezpečnostního aparátu SS Heydricha do funkce zastupujícího říšského protektora, v Němci okupovaných Čechách a na Moravě, se zostřil teror proti všem odbojářům, příslušníkům Sokola a dalším prvorepublikovým organizacím a také inteligenci. Tvrdého zatklo gestapo za stanného práva, při zátahu na brněnské univerzitní profesory, koncem roku 1941.

...Dne 17. prosince 1941 k večeru přišli pro manžela z gestapa, ale protože nebyl doma, ohlásili se na časné ráno. Když se manžel vrátil domů a řekla jsem mu, co ho čeká, odpověděl: „No, jsem přece muž a nejsem zbabělec.“

Vzpomínala manželka Milada. Byl zatčen a po krátkém věznění v Kounicových kolejích, spolu s ostatními vysokoškolskými učiteli, skončil Josef Tvrdý v neblaze proslulém koncentračním táboře Mauthausen, poblíž Lince v Horním Rakousku, kde byl pod číslem 1218 vězněn v bloku 15 „Stube“ B. Strážé SS a jejich posluhovači zacházeli s brněnskými univerzitními profesory tak bestiálně, že to většina dlouho nevydržela. Tvrdému se stala osudnou práce v zimě na takzvané „planýrce“. Vězni tam museli dít za nelidských podmínek.

...Profesora Tvrdého, letitého pána, hodili na planýrce jednoho rána za mrazu do vody. Byl velmi statečný, ale zánět plic a průjmy ho brzy udolaly, byl optimistou, který dodával sílu ostatním, patřil k nejtvrdějším mauthausenským mučedníkům...

Takto popsal Tvrdého konec spolupřeje Miloš Vítek. Podle úmrtního oznámení číslo 1988/1942 vypustil duši velký humanista a myslitel dne

13. března 1942 v Mauthausenu II v 14.35 hodin. Čest jeho památce!

Klacek Rudolf, únor 2016

Krátkým dovětkem, bych chtěl připomenout památku nedávno zesnulé paní Marie Kyprové z Lulče, která mně poskytla část materiálů k tomuto článku. Byla to zřejmě její poslední pomoc ohledně historie, kterou velmi milovala a byla ochotná jí věnovat všechno. Děkuji!

Objednávka služby:

E-mail

knihovnanemojany@gmail.com

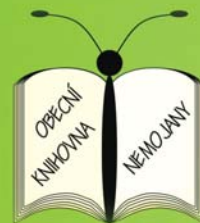
Knihovna Nemojany

úterý 16-17 hod.

tel. 517 353 099

OÚ Nemojany

tel. 517 353 241

KNIHY AŽ DO DOMU

Jste čtenáři, ale zdraví vám nedovoluje navštěvovat naši knihovnu? Využijte služby, díky které vám přineseme knihy až domů.

Knihy si vyberete v online katalogu knihovny anebo ponecháte výběr na knihovnici. Vybrané knihy vám doručíme vždy dle dohody s vámi.

Služba je poskytována zdarma.